

ФОНД „НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ“

НАСОКИ И МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА ПО ПРОЦЕДУРА

„КОНКУРС ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ФУНДАМЕНТАЛНИ НАУЧНИ
ИЗСЛЕДВАНИЯ – 2019 г.“

Съдържание

Наименование на конкурса:	3
1. Цели на конкурса	3
1.1. Научни области.....	3
1.2. Териториален обхват:	3
1.3. Индикатори:.....	3
1.4. Приложими дефиниции за целите на процедурата:	4
2. Финансови условия	5
2.1. Общ бюджет на конкурса:	5
2.2. Минимален и максимален размер на финансирането за конкретен проект:.....	5
2.3. Етапи на финансирането на одобрените проекти:.....	6
3. Условия за допустимост.....	7
3.1. Допустими кандидати:.....	7
3.1.1. Критерии за допустимост на кандидатите.....	7
3.1.2. Критерии за недопустимост на кандидатите.....	8
3.1.3. Партньорство и допустимост на партньорите	9
3.2. Екип по проекта	10
3.2.1. Изисквания към участниците в екипа по проекта	10
3.3. Критерии за допустимост на проектните предложения	11
3.4. Критерии за недопустимост на проектните предложения	11
3.5. Категории разходи, допустими за финансиране:.....	11
3.6. Условия за допустимост на разходите	12
3.6.1. Общи условия за допустимост на разходите.....	12
3.6.2. Специфични допустими разходи за фундаментална научноизследователска дейност....	12
3.6.3. Недопустими разходи.....	14

3.7.	Приложим режим на държавни помощи:	14
3.8.	Срок за изпълнение на проекта:	14
4.	Общи правила за изпълнение на проектите и контрол върху разходването на средствата	15
4.1.	Отчитане на проекта	15
4.1.1.	Техническо изпълнение на проектите	15
4.1.2.	Финансово изпълнение на проектите и плащане	16
4.1.3.	Окончателен размер на финансирането.....	17
4.1.4.	Промени в договора и бюджета	17
4.2.	Наблюдение на изпълнението на проектите	17
5.	Указания за начина на кандидатстване и срок за подаване на документите	18
5.1.	Подаване на проектните предложения	18
5.2.	Административно описание на проектното предложение	18
5.3.	Научно описание на проектното предложение	19
5.4.	Документи за кандидатстване	19
6.	Методика за оценка и класиране на кандидатстващите за финансиране проекти.....	21
6.1.	Етап 1: Проверка за административно съответствие и допустимост	21
6.2.	Етап 2: Научна и техническа (финансова) оценка	23
6.2.1.	Научна оценка на проектно предложение	23
6.2.2.	Техническа (финансова) оценка на проектно предложение	28
6.3.	Класиране на кандидатстващите за финансиране проекти	29

Наименование на конкурса:

ФИНАНСИРАНЕ НА ФУНДАМЕНТАЛНИ НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ – 2019 г.

1. Цели на конкурса

Финансирането по настоящата процедура е единствено в подкрепа на осъществяване на нестопанска научна дейност за фундаментални научни изследвания за придобиване на нови знания. Нестопанската научна дейност е съобразена с Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030 и допринася за:

- Устойчиво възстановяване на международните позиции на страната по количество и качество на международно видимата научна продукция.
- Повишаване на количеството и качеството на фундаменталните научни изследвания, свързани с проблеми от регионално и национално значение.
- Значително интензифициране на връзките на науката с образованието, бизнеса, държавните органи и обществото като цяло.
- Разширяване на участието на българската научна общност в европейското изследователско пространство и разширяване на международното научно сътрудничество.

1.1. Научни области

Целта на процедурата е да насърчи провеждане на качествени фундаментални научни изследвания и получаване на високи научни постижения, както и на качествени насочени фундаментални научни изследвания, обвързани с актуалните обществени предизвикателства, определени в Националната стратегия. Научните области, в които ще бъдат финансирани изследвания, определени с решение на Изпълнителния съвет (ИС) на Фонд „Научни изследвания“ (Фонда) са:

- 1) Биологически науки;
- 2) Математически науки и информатика;
- 3) Медицински науки;
- 4) Науки за земята;
- 5) Обществени науки;
- 6) Селскостопански науки;
- 7) Технически науки;
- 8) Физически науки;
- 9) Химически науки;
- 10) Хуманитарни науки.

1.2. Териториален обхват:

Основната дейност по проекта се осъществява на територията на Република България. Допустими са и дейности, свързани с фундаментални научни изследвания, включително широко разпространение при неизключителни и недискриминационни условия на резултатите от изследванията, които да се извършват в други държави.

1.3. Индикатори:

Индикаторите за резултат по настоящата процедура са:

- Брой научни публикации в резултат от изпълнението на проекта, от тях

- реферирани и индексирани в световни вторични литературни източници;
- публикувани в издания с импакт фактор, IF (Web of Science) и импакт ранг SJR (SCOPUS);
- монографии;
- Брой учени, участвали в проекти за фундаментални научни изследвания;
- Брой млади учени, докторанти и постдокторанти, участвали във фундаментални научни изследвания;
- Брой представяния на изследванията по проекта и резултатите от тях с участие на представители на държавни или регионални органи, или обществени организации, свързани с обществените предизвикателства;
- Брой препоръки, в резултат от изследванията по проекта, изпратени до държавни или регионални органи, или обществени организации, свързани с обществените предизвикателства;
- Участие с научни съобщения в конференции и научни събития;
- Развити сътрудничества и научни мрежи.

1.4. Приложими дефиниции за целите на процедурата:

Приложими към настоящата процедура са определенията в чл. 15 на Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации¹ и в параграф 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за насърчаване на научните изследвания. В допълнение на тях за нуждите на настоящата процедура се използвани следните термини:

„Администратор“ на конкурса е Фонд „Научни изследвания“.

„Кандидат“ е организация, която разработва и подава проектно предложение с цел бъдещо изпълнение в случай на одобрение.

„Бенефициент“ е субект, който е страна по договора за финансиране на одобрен проект, получава финансирането и отговаря за изпълнението на дейностите в проекта.

„Проектно предложение“ е предложение за осъществяване на научни изследвания чрез изпълнението на определен проект с финансиране от Фонда, отговарящо на изискванията на чл. 41 от Правилника на Фонд „Научни изследвания“², включващо формуляр за кандидатстване и други придружителни формуляри и документи, изисквани съгласно настоящата процедура.

„Проект“ е съвкупност от взаимосвързани и взаимодопълващи се дейности с предварително определени цели, необходими ресурси (разходи) и времева рамка за изпълнение, водещи до постигането на конкретни количествено измерими резултати.

„Договор за финансиране“ е договор, сключен между Фонд „Научни изследвания“ и бенефициент, за предоставяне на финансиране за изпълнение на одобрен проект. Копие от договора се предоставя на всяка от партньорските организации и на всеки ръководител на научен колектив от съответната организация, определен в Споразумението за обединение, ако е приложимо.

„Обединение на кандидати“ е група юридически лица, които са сключили Споразумение за партньорство за предварително разпределение на участието на учени, работещи за тях, на трудов договор в дейностите по проектното предложение, както и за процентното разпределение на финансирането между тях. Обединението включва базова организация, която е упълномощена да администрира управлението на проекта, и партньорски организации. Участниците в обединението

---

¹ Съобщение на Комисията-Рамка за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации (2014/С 198/01)

² Обнародван в ДВ бр. 41 от 31.05.2016 г., изм. и доп. в ДВ, бр. 42 от 28.05.2019 г.

са равно отговорни за изпълнението на проектното предложение. Споразумението за партньорство се подписва от ръководителите на организациите партньори и ръководителя на научния колектив. Подписаното споразумение се представя като приложение към проектното предложение на български език с работен превод на английски език.

„Базова организация“ е юридическо лице, институция, в която на трудов договор работи ръководителят на научния колектив на даден проект и която предоставя административно и финансово обслужване на дейностите по проекта.

„Отчет по проект/етап от проект“ включва писмен отчет на дейностите по проекта или етапа от проект и финансов отчет за направените допустими разходи съгласно бюджета на проекта или етапа от проект.

„Оценител“ е експерт в научната област на проектното предложение, чиято дейност е независима от дейността по проектното предложение и отговаря на условията за оценител, посочени в Правилника на Фонда.

2. Финансови условия

2.1. Общ бюджет на конкурса:

Прогнозният общ бюджет на конкурса за финансиране на научни изследвания – 2019 г. е 16 000 000 лв., от които 8 000 000 лв. (50% от общия размер) за първия етап на проектите.

Предвидено е следното разпределение на наличния общ бюджет по научни области:

Научна област	Бюджет за двата етапа, лв.	Бюджет за ЕТАП I, лв.	Процент от общия бюджет
Биологически науки	2 288 000	1 144 000	14.3
Математически науки и информатика	976 000	488 000	6.1
Медицински науки	1 488 000	744 000	9.3
Науки за земята	864 000	432 000	5.4
Обществени науки	1 344 000	672 000	8.4
Селскостопански науки	1 360 000	680 000	8.5
Технически науки	2 752 000	1 376 000	17.2
Физически науки	1 760 000	880 000	11.0
Химически науки	1 728 000	864 000	10.8
Хуманитарни науки	1 440 000	720 000	9.0

2.2. Минимален и максимален размер на финансирането за конкретен проект:

Общият размер на финансирането за всеки индивидуален проект по настоящата процедура следва да бъде в следните граници:

- 1) Минималната сума за всеки отделен проект е 60 000 лв.
- 2) Максималната сума за всеки отделен проект е 120 000 лв.
- 3) Не се допуска изкуствено разделяне на проекти, за да бъдат заобиколени горните прагове.

Публичното финансиране не трябва да надвишава 100% от общия размер на допустимите разходи на проекта.

Исканата сума за финансиране на отделен проект трябва да бъде кратна на 100 лв.

2.3. Етапи на финансирането на одобрените проекти:

Финансирането на проекта е обвързано с изпълнението на включените в проекта дейности и със степента на достигане на заложените в проекта резултати.

Предоставянето на финансирането се извършва на два транша – аванс за ЕТАП 1 (50% от сумата за проекта) и аванс за ЕТАП 2 (50% от сумата на проекта).

Крайният срок за предоставяне на първия транш от авансовото плащане за ЕТАП 1 е 20 работни дни след сключване на договора за финансиране на проекта, освен при заявено желание за отлагане на плащането от бенефициента.

Продължителността на ЕТАП 1 е 18 месеца, считано от началото на проекта.

Краен срок за предоставяне на Отчет по ЕТАП 1 е 30 дни, считано от датата на приключване на този етап. Отчетът се придружава с доклад за финансов одит от лицензиран одитор.

Непризнатите разходи при финансовия одит за ЕТАП 1 се възстановяват на Фонда.

Краен срок за предоставяне на Оценка за изпълнението на ЕТАП 1 е три месеца, считано от датата на предаване на Отчета по ЕТАП 1.

Проекти, получили на междинния отчет оценка „много добър“ или „добър“, се финансират за следващия етап на проекта в пълния размер, предвиден в договора. Финансирането на ЕТАП 2 за проекти, чиято оценка е „задоволителен“, се намалява с 30 процента от средствата за ЕТАП 2, предвидени в договора, за което се подписва допълнително споразумение към договора за финансиране. Продължителността на ЕТАП 2 е 18 месеца и се отчита от датата на получаване на финансирането за ЕТАП 2.

Краен срок за предоставяне на плащането за ЕТАП 2 (до 50% от бюджета на проекта) е 20 работни дни след датата на получаването на положителна Оценка за изпълнението на ЕТАП 1 от Изпълнителния съвет, а при оценка „задоволителен“ на първия етап - от датата на подписване на допълнително споразумение за финансирането за ЕТАП 2. Плащането се извършва след утвърждаване на Годишната оперативна програма с предвидени в нея средства за конкурса.

Краен срок за предоставяне на Отчет по ЕТАП 2 и на Отчет по проекта е 30 дни, считано от датата на приключване на ЕТАП 2. Отчетът се придружава с доклад за финансов одит от лицензиран одитор.

Непризнатите разходи при финансовия одит за ЕТАП 2 се възстановяват на Фонда.

Краен срок за предоставяне на Оценка за изпълнението на ЕТАП 2 и на Оценка за изпълнението на проекта е 90 дни, считано от датата на предаване на Отчета по ЕТАП 2 и на Отчета по проекта. За приключване на проекта се подписва протокол.

ВАЖНО! Проектите, получили незадоволителна оценка на ЕТАП 1, не получават финансиране за ЕТАП 2. За тези проекти Изпълнителният съвет приема решение за прекратяване на договора за финансиране на проекта, след като изслуша председателя на съответната постоянна научно-експертна комисия. При незадоволителна оценка на проект на ЕТАП 1 или на окончателния отчет на проекта Изпълнителният съвет може да вземе решение за частично или пълно възстановяване на получените средства, включително и получените възнаграждения за работа по проекта.

Финансовите взаимоотношения между Фонд „Научни изследвания“ и базовата организация се уреждат на основа на договора между тях, както и на решения на Изпълнителния съвет на Фонда след предложение на съответната постоянна научно-експертна комисия.

При липса на финансови възможности Фондът може да забави невиновно осигуряването на финансови средства за отделните етапи, за което уведомява писмено бенефициента. В такъв случай срокът за изпълнение на проекта се удължава автоматично със срока на забавянето.

3. Условия за допустимост

3.1. Допустими кандидати:

3.1.1. Критерии за допустимост на кандидатите

Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които са:

- 1) акредитирани висши училища по чл. 85 ал. 1, т. 7 на ЗВО, които са акредитирани от НАОА да провеждат обучение по образователна и научна степен "доктор"
- 2) научни организации по чл. 47, ал. 1 на ЗВО, които са акредитирани от НАОА да провеждат обучение по образователна и научна степен "доктор"

Проверката за горепосочените обстоятелства се извършва в регистъра на НАОА.

Забележка: На основание на акредитацията на бившия Национален институт по метеорология и хидрология – БАН за провеждане на обучение по образователна и научна степен "доктор", предоставена от НАОА до 2020 год., допустими кандидати по настоящия конкурс са новооткритите научни организации Национален институт по метеорология и хидрология към МОН и Институт за изследване на климата, атмосферата и водите – БАН.

Кандидатите по настоящата процедура трябва да са пряко отговорни за изпълнението на дейностите по проектното предложение, а не да действат в качеството на посредници и да извършват дейностите в проектното предложение от свое име и за своя сметка.

Кандидатите по процедурата трябва да са субекти:

- осъществяващи научни изследвания;
- и
- чиито дейности са изцяло с нестопански характер;
- или
- чиито дейности са със стопански и нестопански характер, но тези дейности са ясно разграничени и начинът им на организация позволява проследяване на приходите и разходите, свързани с тяхното изпълнение, вкл. чрез воденето на аналитична счетоводна отчетност. Когато кандидатът упражнява стопански и нестопански дейности, финансирането, разходите и приходите за всеки вид дейност се вземат предвид поотделно въз основа на последователно прилагани принципи за осчетоводяване на разходите, които могат да бъдат обективно оправдани.

Придобитите в резултат от финансирането по настоящата процедура активи ще бъдат използвани само за нестопански дейности и предоставеното финансиране няма да се използва за какъвто и да било вид стопански дейности, включително и следните:

- научни изследвания по договор с предприятия/отрасъл;
- консултантски или други услуги, предоставяни на предприятия/отрасъл;
- отдаване под наем на активите (инфраструктурата/оборудването).

За да бъдат одобрени за финансиране по настоящата процедура, кандидатите следва да докажат, че са юридическо лице, чиято цел е осъществяване на научни изследвания и изследвания

и да поемат неотменим ангажимент за широко разпространение на резултатите от фундаменталните научни изследвания при неизключителни и недискриминационни условия, посредством преподаване, бази данни със свободен достъп, открити публикации или софтуер с отворен код и др.

ВАЖНО! Всяко обстоятелство по т. 3.1.1 подлежи на проверка и полученото неправомерно финансиране следва да бъде възстановено заедно със законната лихва. Одобренията за финансиране кандидати следва да декларират и гарантират посочените по-горе обстоятелства. Фонд „Научни изследвания“ извършва проверки за декларираните обстоятелства в хода на изпълнението на проекта и след приключването му до изтичане на амортизационния срок на закупените по проекта активи. Механизмът, по който ще се извършват периодичните проверки на декларираните обстоятелства, е подробно описан във вътрешни правила за анализ, контрол и оценка на изпълнението на финансираните от Фонда проекти, осъществявани от постоянните научно-експертни комисии съгласно чл. 76, ал. 1 от Правилника на ФНИ, разписани от съответната ПНЕК. Проверките могат да бъдат както административни по представените счетоводни документи, така и проверки на място, и се извършват за целия период на тяхната амортизация .

3.1.2. Критерии за недопустимост на кандидатите

Потенциалните кандидати **не могат** да участват в конкурса за финансиране на проекти и да получат финансиране в случай че:

а) са обявени в несъстоятелност или са в ликвидация; тяхната дейност е поставена под съдебен надзор; са сключили споразумение с кредитори; са преустановили дейността си; са обект на производство, свързано с такива въпроси или се намират в подобна процедура съгласно националните законови и подзаконови актове;

б) те или лицата с правомощия за представителство, вземане на решения или контрол спрямо тях са осъдени за престъпление по служба с влязла в сила присъда;

в) са признати за виновни за тежки правонарушения при упражняване на професионалната си дейност, доказани с всякакви средства, които Изпълнителният съвет на Фонда може да обоснове включително с решения на Европейската комисия и на международни организации;

г) те или лицата с правомощия за представителство, вземане на решения или контрол спрямо тях са осъдени с влязла в сила присъда за измама, корупция, участие в престъпна организация, изпиране на пари или всякаква друга незаконна дейност, ако тази незаконна дейност накърнява финансовите интереси на Съюза;

д) умишлено са представили невярна информация с оглед получаване на финансиране по настоящата процедура или не са представили изискваната информация;

е) към датата на подаване на документите за кандидатстване имат невъзстановени суми към Фонд „Научни изследвания“ от предходни процедури и конкурси, което е доказано с влязла в сила съдебно решение преди датата на обявяване на конкурса;

ж) са обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Европейската комисия, с което дадена помощ се обявява за незаконосъобразна и несъвместима с общия пазар.

За да бъдат одобрени за финансиране по настоящата процедура, кандидатите следва да докажат, че са юридическо лице, чиято цел е осъществяване на научни изследвания. Посоченото следва да бъде доказано чрез представянето на следните документи:

- Устав или учредителен акт, от който да е видна основната дейност, за която е регистрирано юридическото лице с нестопанска цел. Ако съответният документ е публикуван в Държавен вестник или може да бъде посочен достоверен източник на публична информация, документът не се прилага, а само се посочва източникът;
- Устройствен правилник или друг правилник за дейността, устав или други правила, уреждащи осъществяваните дейности и начинът на финансирането им.

Горепосочените документи могат да бъдат представени в един екземпляр от допустимите кандидати по т. 3.1.1, като са валидни за всички проектни предложения, в които кандидатът участва като базова или партньорска организация по конкурси от текущата година. Одобрените за финансиране кандидати, преди да сключат договора, следва да представят като доказателства, в случай че осъществяват дейности от икономически и неикономически характер, тези два вида дейности, както и средствата и разходите за тях, да могат да бъдат ясно разграничени, следните документи:

- Годишен финансов отчет на кандидата за последната приключила финансова година към датата на представяне на документа (вкл. годишен отчет за касовото изпълнение на бюджета, за кандидатите, които го съставят);
- Информационен източник, свързан с водената от кандидата стопанска отчетност, от който може да се проследи за кои дейности (стопански и нестопански) се използват съответните активи на кандидата;
- Годишна данъчна декларация с входящ номер от Национална агенция за приходите (НАП) на кандидата за последната приключила финансова година към датата на представяне на документа.

В случай, че кандидатите не докажат горното декларирано обстоятелство, с тях няма да бъде сключен договор. Ако една организация участва като базова или партньорска организация с повече от едно проектни предложения, тя подава тези документи само в един екземпляр.

В случай, че с кандидата бъде сключен договор, той ще поеме договорно задължение придобитото с финансирането по проекта оборудване да бъде използвано само за неикономическите дейности: образование за повече и по-добре квалифицирани човешки ресурси; осъществяване на независими изследователски и развойни дейности за повече знания и по-добро разбиране, включително изследователски и развойни дейности в сътрудничество с други организации по т.3.1.1.; широко разпространение на резултатите от изследователската дейност при неизключителни и недискриминационни условия; дейности за трансфер на технологии с вътрешен характер.

ВАЖНО! Изискванията по точки (б), (в) и (г) се отнасят и за всички лица, които са овластени да представляват кандидата. Кандидатите са длъжни да декларират, че не попадат в някоя от категориите, посочени в точки от (а) до (ж), като попълнят Декларация - Приложение 2.

3.1.3. Партньорство и допустимост на партньорите

По настоящата процедура за конкурс кандидатите могат да участват съвместно с други допустими кандидати (партньори) чрез формиране на Обединение на кандидати.

Условията за допустимост на кандидатите по настоящата процедура са приложими и към всеки участник в Обединението.

ВАЖНО! Други партньори, освен участниците в Обединението, не са допустими.

В процеса на изпълнение на дейностите по проекта бенефициентите могат да възложат на изпълнители извършването на определени допълващи дейности по проекта посредством състезателни, прозрачни, недискриминационни и безусловни тръжни процедури, отговарящи на условията на т.89-т.96 от известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в чл.107, § 1 от Договора за функционирането на ЕС(2016/С 262/01). В случаите, когато бенефициентите се явяват възложители по смисъла на чл. 5 или чл. 6 от Закона за обществените поръчки³ (ЗОП), изборът на изпълнители се осъществява по реда на ЗОП. Изпълнителите в процедури по възлагане дейности по изпълнението на проекта не са партньори.

Взаимоотношенията между допустими кандидати, които кандидатстват в обединение, се определят в Споразумение за обединение, което е неразделна част от проектното предложение.

В Споразумението за обединение се определят:

- 1) базовата организация;
- 2) другите участващи допустими кандидати – партньорски организации;
- 3) условията на сътрудничество за целите на проектното предложение;
- 4) разпределението на дейностите по проектното предложение и отговорностите по изпълнението им;
- 5) учените, ръководещи екипа на проектното предложение от всяка организация;
- 6) разпределението на разходите и ползите, свързани с изпълнението на проектното предложение;
- 7) правила за широко разпространение на резултатите от научните изследвания при неизключителни и недискриминационни условия, например чрез преподаване, бази данни със свободен достъп, публикации или софтуер с отворен код;
- 8) други съотносими условия, вкл. конкретни права и задължения;
- 9) други условия.

Споразумението за партньорство се подписва от ръководителите на организациите партньори и ръководителя на научния колектив. Споразумението се представя като приложение към проектното предложение на български език и работен превод на английски език.

ВАЖНО! Извършването на фундаментални научни изследвания, възложени по силата на договор, и предоставянето на изследователски услуги не се считат за форми на сътрудничество
--

3.2. Екип по проекта

За всяко проектно предложение кандидатът определя екип, който включва:

- 1) ръководител на проекта;
- 2) членове – учени, специалисти, докторанти, постдокторанти и студенти.

3.2.1. Изисквания към участниците в екипа по проекта

1) Ръководителят на проекта трябва да бъде учен, притежаващ образователната и научна степен „доктор“ или научната степен „доктор на науките“, с необходимата за успешното изпълнение на проекта научна и управленска компетентност, удостоверена чрез професионална автобиография, научни публикации, притежание на патенти (ако е приложимо) в съответната научна област. Ръководителят на проекта трябва да е в трудови правоотношения с базовата организация. Един учен не може да бъде ръководител на повече от едно проектно предложение в рамките на конкурса.

---

³ Обн. ДВ бр. 13 от 16 Февруари 2016 г. и посл. изм. и доп. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2019г.

2) Не могат да бъдат ръководители на проекти лица, които са ръководители на проект, финансиран от Фонда по конкурсите за финансиране на фундаментални научни изследвания и фундаментални научни изследвания по обществени предизвикателства - 2018 г.

3) Останалите участници са:

- учени и експерти с постижения в научната област на проектното предложение, което се потвърждава от приложена професионална биография и списък на научни публикации по темата на проекта или близки до нея;

- докторанти, постдокторанти и млади учени, за които се прилага професионална биография и списък на научните публикации, ако има такива;

- студенти.

Участници в научния колектив могат да бъдат и учени от организации, различни от базовата и партньорската организации.

Участниците в научния колектив не могат да участват в повече от 3 проектни предложения в рамките на конкурса.

4) Ръководителят и членовете на научния колектив, притежаващи образователната и научна степен „доктор“ или научната степен „доктор на науките“, трябва да бъдат включени в базата данни на Фонда или да предоставят информация за включване в базата данни.

5) Не могат да бъдат участници в проекти лица, които като ръководители на проекти не са представили неоснователно в срок отчетите по договори от предходни конкурси на Фонд „Научни изследвания“ след 2013 г. или са били ръководители на проект, получил незадоволителна оценка през последните три години.

6) В научните колективи могат да участват и учени от установени в чужбина научни организации, съгласно чл. 45, ал. 3, на Правилника на ФНИ.

Обстоятелствата по т. 1-3 се установяват с декларация от съответния член на колектива.

3.3. Критерии за допустимост на проектните предложения

По настоящата процедура са допустими за финансиране само кандидати, чиито проектни предложения допринасят за развитието на поне една от областите, посочени в т. 1.1.

По настоящата процедура могат да се предлагат само проекти за фундаментални научни изследвания.

3.4. Критерии за недопустимост на проектните предложения

По настоящата процедура за конкурс са недопустими проектни предложения:

- включващи дейности, които вече са финансирани от други източници
- които не включват фундаментални научни изследвания.
- които включват дейности, чието изпълнение е стартирало преди подписването на договора за финансиране на проекта по настоящата процедура.

ВАЖНО! Всяко обстоятелство по т. 3.4 подлежи на проверка и полученото неправомерно финансиране следва да бъде възстановено.

3.5. Категории разходи, допустими за финансиране:

Управлението на финансовите средства по проекта се осъществява в съответствие с Правилника на Фонд „Научни изследвания“.

При предоставяне на финансирането по настоящата процедура ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи“, детайлно описани по-долу. Бюджетът (съгласно финансовия план) представлява предварителна оценка на очакваните разходи и трябва точно да отговаря на стойността, посочена в проекта.

По време на оценката на проектните предложения е възможно да бъдат установени обстоятелства, които да налагат промяна в бюджета. Тези обстоятелства могат да наложат и изискването на допълнителни разяснения и информация от страна на временната научно-експертна комисия до кандидата, както и намаляване на бюджета на проектното предложение. Възможните изменения на бюджета **не могат** да доведат до увеличаване на исканата сума по настоящата процедура.

3.6. Условия за допустимост на разходите

3.6.1. Общи условия за допустимост на разходите.

За да бъдат **допустими, разходите** по настоящата процедура за подбор на проекти трябва да отговарят на следните условия:

- да са извършени от одобрен бенефициент (базова или партньорска организация по проекта);
- да са целесъобразни и да са извършени за дейности, включени в проекта;
- да са финансово обосновани и законосъобразни в съответствие с националното законодателство;
- да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление - публичност, прозрачност и реалистичност на предвидените разходи, съчетано с икономичност, ефективност и ефикасност;
- да са действително извършени в периода от влизането в сила на договора за предоставяне на финансирането до края на срока на изпълнението на проекта;
- да са отразени в счетоводната и данъчната документация на бенефициента;
- да могат да се установят и проверят по вид и размер и да са проследими на базата на водената счетоводна отчетност;
- да бъдат подкрепени с оригинални разходо-оправдателни документи и документи с еквивалентна доказателствена стойност съгласно националното законодателство;
- да не са финансирани от друг източник, включително по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, финансирана с публичен ресурс, включително ресурс на Европейския съюз.

3.6.2. Специфични допустими разходи за научноизследователска дейност

Приемливи разходи за финансиране на научни изследвания в рамките на настоящата процедура са следните видове разходи:

а) Преки разходи за:

- персонал;
- командировки;
- дълготрайни материални и нематериални активи, включително апаратура;
- външни услуги, пряко свързани с изпълнението на проекта;
- материали, консумативи и други допустими разходи, пряко свързани с изпълнението на проекта.

б) Непреки разходи:

- разходи за обслужване на проекта от базовата организация и партньорските организации, участващи в проекта.
- разходи за финансов одит на проекта.

Разходите за персонал включват:

- а) възнаграждения и съответните осигурителни плащания от страна на работодателя на млади учени за работа по докторска дисертация, свързана с темата на проекта, на постдокторанти или на учени, които са наети с финансиране от проекта на основен трудов договор в базовата или в партньорска организация;
- б) възнаграждения на екипа на проекта и съответните осигурителните плащания от страна на работодателя само в степента и за времето, за което членовете на екипа са ангажирани в работа по конкретния научноизследователски проект, в рамките на максималното допустимо работно време съгласно Кодекса на труда и подзаконовите нормативни актове. Размерът на тези разходи е до 30% от преките допустими разходи за изпълнението на проекта за всеки етап поотделно. Разходите по т. а) не се включват при определяне на дела на разходите за възнаграждения на членовете на екипа.

Разходите за командировки са до 40 % от общите преки допустими разходи по проекта (ограничението не се прилага за отделните етапи) и включват:

- а) присъщите разходи за командировки на членове на научния колектив за изпълнение на дейности по проекта (пътни, дневни, квартирни, медицинска застраховка, виза, такса правоучастие в конференции, разходи за трансфер летище-хотел);
- б) разходи за посещения на учени от чужбина в базовата или в партньорска организация за изпълнение на дейности, свързани с проекта при условията на краткосрочна мобилност (поемане разходите за командировка).⁴ Учени от организации в чужбина, членове на научния колектив, могат да получават финансиране по проекта единствено за командировки до базовата или партньорска организация, свързани с изпълнението на проекта.

Разходите за дълготрайни материални активи, включително апаратура, инструменти и оборудване и разходи за дълготрайни нематериални активи (софтуер и информационни продукти), водещи до признаване на актив, не са ограничени като максимален процент от преките допустими разходи по проекта както за отделните етапи, така и за целия проект. Те са приемливи разходи за проекта в пълен размер доколкото закупените активи са необходими за осъществяване на фундаменталните научни изследвания по проекта. При обосновката на разходите трябва да са посочени индикативни цени за планираните за закупуване активи, които да бъдат придружени с приложени оферти или извлечения от каталози на производители или доставчици. Придобитите активи могат да бъдат използвани след проекта само за целите на нестопанската дейност на организацията и в съответствие с т. 20 Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации. Това обстоятелство ще бъде обект на периодични проверки от страна на ФНИ. Механизмът, по който ще се извършват периодичните проверки на декларираните обстоятелства, е подробно описан във вътрешни правила за анализ, контрол и оценка на изпълнението на финансираните от Фонда проекти съгласно чл. 76, ал. 1 от Правилника на ФНИ. Проверките могат да бъдат както административни по представените счетоводни документи, така и проверки на място, и се извършват за целия период на тяхната амортизация.

Разходите за външни услуги, пряко свързани с изпълнението на проекта, включват разходи за заплащане на външни организации и лица, за използване на апаратура, анализи, консултации и други и са в размер до 20% от общите преки допустими разходи по проекта (ограничението не се прилага за отделните етапи). Възнаграждения като външни изпълнители не могат да получават

---

⁴ Допустимите размери на разходите следва да са съобразени с националното и съответното чуждестранно законодателство за командироване - където е приложимо

лица, които са членове на Изпълнителния съвет на Фонда, съответната постоянна научно-експертна комисия, временната научно-експертна комисия и рецензентите оценявали проектното предложение.

Разходите за материали, консумативи и други допустими разходи, пряко свързани с изпълнението на проекта, са в размер до 45% от общите преки допустими разходи по проекта (ограничението не се прилага за отделните етапи). В тази група разходи се включват и разходи по широко разпространение на резултатите от научните изследвания, при неизключителни и недискриминационни условия, например чрез преподаване, бази данни или публикации със свободен достъп, или софтуер с отворен код, извършени пряко във връзка с изпълнението на проекта.

Разходите за обслужване на проекта от базовата организация и партньорските организации, участващи в проекта, са до 7% от стойността на проекта.

Разходите за одит на проекта са в размер до 1% от стойността на целия проект и се включват само в бюджета на базовата организация по проекта, която организира осъществяването на одита на целия проект. Одиторите за всеки одобрен проект се избират от Регистъра на регистрираните одитори, по Закона за независимия финансов одит, които имат опит в одит на проекти. Процедурата за избор на одитор се извършва по реда на Закона за обществените поръчки.

3.6.3. Недопустими разходи

За недопустими по настоящата процедура за подбор на проектни предложения се считат следните видове разходи:

- разходи за дейности, извършени преди датата на влизане в сила на договора за финансиране по настоящата процедура;
- разходи, които вече са финансирани или подлежат на потвърдено и осигурено финансиране от други източници;
- разходи за закупуване на активи и осъществяване на дейности и предвидените в него фундаментални научни изследвания, които не са пряко свързани с проектното предложение;
- разходи за данъци, вкл. възстановим данък върху добавената стойност;
- разходи за глоби, санкции и неустойки, възникнали в хода на изпълнение на договора;
- разходи за консултантски услуги по изготвяне на проектното предложение;
- разходи, поставени в зависимост от използване на местни за сметка на вносни стоки;
- всички разходи, които не попадат в обхвата на допустимите разходи по процедурата.

3.7. Приложим режим на държавни помощи:

Дейностите, финансирани по настоящата процедура, излизат извън обхвата на чл. 107 от Договора за Функциониране на Европейския Съюз в съответствие с чл. 2.1.1. „Публично финансиране на неикономически дейности“ от Рамка за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации, в съответствие с критериите и обстоятелствата, описани в т. 3.1, 3.6, 4.1 и 4.2 на настоящите Насоки. Проверката и контрола се извършва по правила, приети от ИС.

3.8. Срок за изпълнение на проекта:

Срок за изпълнение на одобрените проекти: 36 месеца.

За начална дата на проекта се счита датата на подписване на договора за финансиране.

4. Общи правила за изпълнение на проектите и контрол върху разходването на средствата

4.1. Отчитане на проекта

Бенефициентите трябва да водят точна и редовна документация по проекта. Те са задължени да поддържат аналитична счетоводна отчетност и документация за допустимите разходи по проекта за използването на средствата, предоставени от Фонда съгласно договора. Отчетните документи в т.ч. дневник на натоварването и експлоатация на закупеното оборудване, фиксираните условия за експлоатация на активите с нестопанска цел и дейности се съгласуват предварително с ФНИ и се прилагат след одобрение от страна на съответната ПНЕК на ФНИ. ФНИ извършва текущ и последващ контрол, съгласно приети от ИС правила.

Ръководителят на проекта се задължава да представи на Фонда всички предвидени отчети, както следва:

- Отчет по ЕТАП 1 - до 30 дни, считано от датата на приключване на този етап;
- Отчет по ЕТАП 2 и на Отчет по проекта - до 30 дни, считано от датата на приключване на ЕТАП 2.

4.1.1. Техническо изпълнение на проектите

Предоставените средства се изразходват целево и законосъобразно за изпълнение на дейностите по проекта, подробно описани в Работната програма. Изпълнителят не може да променя или отменя дейности по Работната програма, освен промени по реда, предвиден в Правилника на фонд „Научни изследвания“. Изпълнителят не може да отклонява средства от утвърдения Финансов план за изпълнението на други дейности или задачи извън Работната програма.

При изпълнението на проекта ръководителят на научния колектив може да прави промени във финансовия план чрез прехвърляне между различните групи допустими преки разходи при условие, че преразпределението не надвишава 15% от общия размер на допустимите преки разходи за съответния етап на проекта и не нарушава максималните стойности, определени в т. 3.6.2 от Насоките. В този случай ръководителят на научния колектив писмено уведомява ръководителя на базовата организация и управителя на Фонда. Уведомлението се прилага към съответния финансов отчет, без да се подписва допълнително споразумение към договора за финансиране. Този ред се прилага и при прехвърляне на средства за следващ етап на проекта или за използване на средства в периода до получаване на финансирането за следващия етап. В този случай финансовите средства се отчитат във финансовия отчет за следващия етап. Преразпределение между перата, надвишаващо 15% от общия размер на допустимите преки разходи за съответния етап на проекта, може да бъде направено само по реда, предвиден в Правилника на Фонд „Научни изследвания“.

За отчитане на натовареността на екипа в работата по проекта, бенефициентът въвежда система, която позволява точното определяне на времето, за което членовете на екипа са ангажирани в работа по конкретния научноизследователски проект.

Доставката на апаратура се извършва от бенефициентите посредством състезателни, прозрачни, недискриминационни и безусловни тръжни процедури, отговарящи на условията на т.89-т.96 от известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в чл.107, § 1 от Договора за функционирането на ЕС(2016/С 262/01) и при спазване на условията на Закона за обществените поръчки, като в комисията за провеждане на процедурата участва и представител на

Фонд „Научни изследвания“. Бенефициентите заприходяват закупените по проекта активи като своя собственост в съответствие с действащото законодателство и счетоводните стандарти.

Бенефициентът носи отговорност за съхраняването и експлоатацията на оборудването и активите, необходими за изпълнението на проекта, с грижата на добър стопанин. Той се задължава да:

- създаде необходимите условия – организационни, материални, кадрови, сервиз, консумативи и други, осигуряващи нормална експлоатация на апаратурата;
- осигури достъп до специализираната апаратура на организациите - участници в проекта;
- води регулярно дневник за натоварването и експлоатацията на закупеното оборудване;
- осигури свободен достъп до активите по проекта на външни физически и юридически лица при фиксирани условия за експлоатация с нестопанска цел, за което Фондът се уведомява писмено.

Дълготрайните материални и нематериални активи, придобити от бенефициентите изцяло или частично с предоставеното от Фонд „Научни изследвания“ финансиране, не могат да бъдат прехвърляни в собственост на трети лица по време на изпълнението на проекта и в срок до 3 години след неговото завършване.

Резултатите следва да бъдат широко разпространени. При научни публикации и други начини за разпространение на резултатите от проекта трябва да се спазват принципите на научна етика, реалните приноси на всеки от учените към научните изследвания, както и спазване на принципите на Европейската харта на изследователите. Във всяка научна публикация, изследванията по която са финансирани напълно или частично по проекта, Фонд „Научни Изследвания“ (“Bulgarian National Science Fund” за публикации на английски език) се отбелязва като финансираща организация като се посочва номера на договора за финансиране.

4.1.2. Финансово изпълнение на проектите и плащане

Максималният размер на финансирането на проекта задължително се фиксира в договора за финансиране. Фиксираният в договора размер на финансирането се основава на бюджета, който е предварителна оценка на размера на допустимите разходи, необходими за изпълнението на проекта. Фиксираният в договора размер на финансирането е окончателен и не може да бъде завишаван, но действителният размер на подлежащата на изплащане сума се определя след приключване на всички допустими дейности по проекта и зависи от тяхното надлежно удостоверяване и одобряване на действително извършените разходи.

Финансирането на проекта е обвързано с изпълнение на включените в проекта дейности и със степента на достигане на заложените в проекта резултати.

Всички допустими разходи (надлежно доказани със съответната фактура или друг счетоводен документ с еквивалентна доказателствена стойност) могат да бъдат представени за плащане само веднъж, т.е. разходите, за които е поискано финансирането, не могат да бъдат предоставяни за плащане към други източници.

Бенефициентът е задължен да поддържа отделна аналитична сметка/подсметка и счетоводна документация за допустимите разходи по проекта и използването на средствата, предоставени от Фонда съгласно договора.

В съответствие с Указание № НФ-5/28.07.2014 г. на министъра на финансите относно третиране на данък върху добавената стойност като допустим разход, бенефициентите са отговорни за администриране на процеса на определяне на данък върху добавената стойност като допустим разход. „Възстановимият данък добавена стойност“ е недопустим разход за финансиране от Фонда.

4.1.3. Окончателен размер на финансирането

Окончателният размер на финансирането от страна на Фонд „Научни изследвания“ се определя на базата на Договора за финансиране на проекта, както и на решения на Изпълнителния съвет на Фонда, след предложение на съответната постоянна научно-експертна комисия за финансиране на ЕТАП 2 от договора.

Всеки бенефициент е длъжен в срок до 30 дни след предоставяне на крайната оценка за проекта да възстанови на Фонда всички неизразходвани след приключването на изпълнението на проекта средства, както и изразходваните средства в нарушение на тези Насоки и на Договора за финансиране.

В случай на незадоволителна оценка на изпълнението на даден етап или на целия проект, Изпълнителният съвет взема решение за прекратяване на договора, което може да включва частично или пълно възстановяване на средствата, предоставени от Фонда съгласно договора, с дължимата законова лихва от датата на предоставяне на финансирането.

4.1.4. Промени в договора и бюджета

Изменение на договора за финансиране се извършва чрез сключване на анекс (допълнително споразумение) към договора по взаимно съгласие на страните.

Анексът към договора не може да нарушава конкурентните условия, съществуващи към момента на сключване на договора, и равното третиране на бенефициентите.

Промяна на ръководителя на проекта се допуска само в случаите, когато е престанал да отговаря на предварително обявените изисквания за настоящия конкурс (включително и да не е в трудови правоотношения с базовата организация) или не е в състояние да изпълнява своите задължения по проекта. Промяната се прави с анекс към договора след решение на ИС на Фонда. Ученият, предложен за нов ръководител, трябва да е бил член на научния колектив при подаване на проектното предложение и да отговаря на условията за ръководител на проект за настоящия конкурс.

Недопустими са промени в бюджета на договора, водещи до увеличаване на първоначално договорения процент и размер на финансирането по договора или водещи до превишаване на средствата по бюджетни пера, за които има нормативно определен размер.

4.2. Наблюдение на изпълнението на проектите

Постоянните научно-експертни комисии на Фонда осъществяват текущ анализ и мониторинг на финансираните научноизследователски проекти и на направените разходи по изпълнението на проектите.

Фонд „Научни изследвания“ има право да извършва проверки за изпълнението на административните, финансовите, техническите и други организационни аспекти на проектите, както и за спазване на условията по чл. 2.1.1 от Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации. Проверките могат да бъдат както административни – проверка на разходно-оправдателни и други документи, така и проверки на място за изпълнение на дейностите, заложили по проекта. Проверките на място се извършват след предварително уведомяване от страна на Фонд „Научни изследвания“ и съгласуване на датите и програмата на посещенията с проверяваното лице или организация. В случай на констатация за неизпълнение, Фонд „Научни изследвания“ си запазва правото едностранно да прекрати договора.

5. Указания за начина на кандидатстване и срок за подаване на документите

5.1. Подаване на проектните предложения

Проектните предложения се представят до 17 часа на 25.09.2019 г. по електронен път и в деловодството на Фонд "Научни изследвания" на хартиен носител, както следва (подреждането на документите трябва да съответства на описанието в приложеното „Указание за подаване на документите“):

- на хартиен носител в един екземпляр на български и на английски език с оригинални подписи и печати;
- в електронен формат на български и на английски език, като документите да дават възможност за автоматично търсене (в pdf формат генериран автоматично от документа);
- към електронния формат на български и на английски език се прилагат сканирани документите, съдържащи подписи.
- Срок за обявяване на конкурсите: до 9.08.2019 г.
- Дата за затваряне на конкурсите: до 25.09.2019 г. (най-малко 45 дни след обявяване на конкурса);
- Срок за оценяване: 30.11.2019 г.

Проектното предложение включва административно и научно описание на проекта.

5.2. Административно описание на проектното предложение

Административното описание на проектното предложение се изготвя съгласно Част 1 на Документите за кандидатстване и включва:

- наименование на конкурса;
- основна научна област съгласно т. 1.1 Насоките, в която проектът кандидатства, и до две допълнителни научни области;
- заглавие на проекта;
- вид на планираните изследвания (по конкурса се финансират само фундаментални научни изследвания);
- базова организация и партньорски организации, ако има такива (прилага се Споразумение за партньорство, подписано от ръководителите на организациите и ръководителя на научния колектив на български език и работен превод на английски език);
- име и адрес на ръководителя на научния колектив;
- списък на членовете на научния колектив;
- искана сума за изпълнение на проектното предложение и разпределението между базова организация и партньорските организации, ако има такива;
- резюме на проекта.

Проект може да се подава само в една научна област, като при интердисциплинарни проекти могат да бъдат посочени до две допълнителни научни области.

Към административното описание на проекта на български език се прилага „План за широко разпространението на резултатите от фундаменталните научни изследвания при неизключителни и недискриминационни условия, посредством преподаване, бази данни със свободен достъп, открити публикации или софтуер с отворен код и др.“ (до 2 стр.).

5.3. Научно описание на проектното предложение

Научното описание на проектното предложение се изготвя съгласно Част 2 на Документите за кандидатстване и формите, включени в нея и се изготвя на български и английски език.

Дейностите по проекта се групират на работни пакети. Работните пакети, които включват изпълнение на научноизследователски дейности, задължително предвиждат достигане до един или няколко научни резултата.

Очакваните резултати на проектите трябва да са ясни, измерими и проверими при тяхното междинно и крайно отчитане съгласно Правилника за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации, както и на дейността на Фонд „Научни изследвания“⁵. Те трябва задължително да предвиждат за всеки етап от проекта поне една приета или изпратена за печат научна публикация в списание с импакт фактор или импакт ранг, или изградена апаратура с уникални характеристики, а за проекти в областта на обществените и хуманитарните науки – публикация в реферирано и индексирано списание, или рецензирана студия, или част от монография.

Когато към датата на подаване на проектното предложение членове на научния колектив участват или са участвали през предходните пет години в проекти, финансирани от Фонда, тази информация се включва в Научната биография на учения, съгласно приложения модел към Научната част на проектното предложение (Част 2 на Документите за кандидатстване). Фондът задължително проверява и удостоверява истинността на предоставената информация.

В заявление към проектното предложение ръководителят на научния колектив може да посочи до двама учени от страната или чужбина, които да не бъдат включени като оценители на проекта. При определяне на независимите оценители съответната временна научно-експертна комисия се съобразява с искането на ръководителя на научния колектив.

5.4. Документи за кандидатстване

Административно описание на проектното предложение:

- Част 1 на Документите за кандидатстване на български език;
- Част 1 на Документите за кандидатстване на английски език.

Научно описание на проектното предложение:

- Част 2 на Документите за кандидатстване на български език;
- Част 2 на Документите за кандидатстване на английски език.

Във файла с Научното описание се включват професионални биографии на ръководителя и на членовете на научния колектив.⁶ За чуждестранен учен се попълва биография само на английски език, която се придружава от подписана от нея/него декларация за съгласие и информация за конкретното му участие в проекта.⁷

- **Приложение 1:** Декларация във връзка с т. 3.1.1.
- **Приложение 2:** Декларация във връзка с т. 3.1.2.
- **Приложение 3:** Декларация от ръководителя на проекта за фундаментален характер на научното изследване

---

⁵ Обн. ДВ, бр. 54 от 29 юни 2018 г.

⁶ За студенти не се изисква професионална биография.

⁷ Съгласието може да бъде приложено като сканиран подписан документ от чуждестранния учен, но в случай, че проектът се финансира, при сключване на договора следва да се представи и оригинал.

- **Приложение 4:** Декларация от ръководителя на екипа на проекта по чл. 46, ал 5 от Правилника на ФНИ и във връзка с т. 3.2.1.
- **Приложение 5:** Декларация от членовете на екипа на проекта по т. 3.2.1 от Насоките.
- **Приложение 6:** Декларация от всеки член на научния колектив, както и от ръководителя на базовата и партньорските организации, във връзка с Общия регламент за защита на личните данни (Регламент ЕС 2016/679). В случай на отсъствие на такава декларация или отсъствие на съгласие за съхранение и обработка на личните данни от ФНИ на дадено лице, информация за него не се включва в проектното предложение.

Ако една организация подава повече от едно проектно предложение като базова или партньорска организация, в Деловодството на Фонда се представя един официален екземпляр от Приложения 1 и 2 на хартиен носител, а към всяко проектно предложение се представя входящият номер на документа. Приложение 3 се подава на хартиен носител за всяко проектно предложение. В електронния формат на всяко проектно предложение се включват всички приложения.

Неразделна част от тези Насоки са всички образци на документи и формуляри, които се попълват от кандидата, включително Част 1 и Част 2 на Документите за кандидатстване, декларации и други.

След одобряването на проекта и преди подписването на Договора за финансирането му всеки одобрен кандидат (базова или партньорска организация) подписва **Декларация по образец в четири раздела:**

Раздел А – за разграничаване на неикономическата от икономическата дейност на кандидата;

Раздел Б - потвърждение, че полученото по тази процедура финансиране ще бъде използвано единствено за финансиране на фундаментални научни изследвания;

Раздел В – за потвърждаване на задължението, че придобитото с финансирането по проекта оборудване ще бъде използвано само за неикономическите дейности: образование за повече и по-добре квалифицирани човешки ресурси; осъществяване на независими изследователски и развойни дейности за повече знания и по-добро разбиране, включително изследователски и развойни дейности в сътрудничество с други организации по чл.3.1.1.; широко разпространение на резултатите от изследователската дейност при неизключителни и недискриминационни условия, дейности за трансфер на технологии с вътрешен характер. Извършването на фундаментални научни изследвания, възложени по силата на договор, и предоставянето на изследователски услуги не се считат за форми на сътрудничество.

Раздел Г – за съгласие за осигуряване на достъп и предоставяне на информация на администратора и компетентните органи, необходими в хода на изпълнение и отчитане на проекта, както и във връзка с други съотносими към процедурата обстоятелства.

Раздел Д – че разходите, предвидени за финансиране по проекта, не са финансирани от друг източник.

Кандидатите могат да поискат разяснения от Фонда по конкурсната документация до 10 дни преди изтичането на срока за подаване на проектните предложения. Постъпилите въпроси и отговорите се публикуват на Интернет страницата на Фонда не по-късно от 5 дни от получаване на искането. В разясненията не се посочва информация за лицата, които са ги поискали.

6. Методика за оценка и класиране на кандидатстващите за финансиране проекти

Финансирането по настоящия конкурс се предоставя въз основа на процедура за подбор на проектни предложения, открита на основание Закона за насърчаване на научните изследвания и Правилника на Фонд „Научни изследвания“.

За всяка от областите по т. 2 от Насоките се определя по една Временна научно-експертна комисия (ВНЕК). Временните научно-експертни комисии организират оценяването на проектните предложения от независими оценители (в т.ч. и чуждестранни) и извършват класиране на кандидатстващите в конкурса научноизследователски проектни предложения в съответствие с нормативно установени критерии. За всяко проектно предложение ВНЕК определя докладчик от своя състав.

Оценката на проектните предложения включва следните етапи:

1. Етап 1: Проверка за административно съответствие и допустимост;
2. Етап 2: Научна и техническа (финансова) оценка

6.1. Етап 1: Проверка за административно съответствие и допустимост

Проверката за административно съответствие и допустимост се извършва от съответната временна научно-експертна комисия и включва следните критерии:

Критерии за административно съответствие и допустимост

Критерии	Съответствие
1. Наличие на проектно предложение, включващо административно и научно описание на проекта на български и английски език, както и всички приложения, посочени по-горе.	
2. Съответствие на проектното предложение с изискванията по отношение на: (1) срока за подаване на документите; (2) заявената сума за финансиране на проекта; (3) допустимост на базовата организация и на партньорските организации по изискванията, посочени в т. 3.1 от Насоките за кандидатстване, включително за условията по чл. 2.1.1. на Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации; (4) изискванията към ръководителя на научния колектив, посочени в т. 3.2 от Насоките за кандидатстване; (5) изискванията към членове на научния колектив, посочени в т. 3.2 от Насоките за кандидатстване.	
3. Съответствие на административното описание с изискванията по т. 5.2 от Насоките за кандидатстване.	
4. Съответствие на разпределението на финансовия план по пера и етапи с Насоките за кандидатстване.	
5. Наличие на споразумение за партньорство, когато това е приложимо. Съответствие на Споразумението с изискванията на т. 3.1.3 на Насоките за кандидатстване.	

6. Съответствие на проектното предложение с основната научна област, за която е подадено.	
7. Определяне на проектното предложение като излизащо извън обхвата на рамката за държавни помощи за научни изследвания, развитие и иновации на основата на представените документи.	
8. Определяне на предвидените научни изследвания са фундаментални, както следва: - експериментална или теоретична дейност, предприета с основна цел за придобиване на нови знания за фундаменталните причини за явленията или наблюдаемите факти; - не се цели каквото и да било пряко търговско приложение или използване.	
9. Наличие на план за широко разпространението на резултатите от фундаменталните научни изследвания при неизключителни и недискриминационни условия, посредством преподаване, бази данни със свободен достъп, открити публикации или софтуер с отворен код и др. в административното описание на проекта на български език	

При установяване на неверни данни в проектното предложение или приложенията към него, както и ако проектното предложение повтаря научната програма на вече финансиран текущ или приключил проект от предходни конкурсни сесии на ФНИ, проектното предложение се изключва от втория етап на оценката и не се разглежда в рамките на конкретната конкурсна процедура. Проектът се отстранява, декласира или прекратява, ако тези обстоятелства бъдат установени на по-късен етап.

След изтичане на срока за подаване на проектните предложения за конкурса управителят на Фонда уведомява ръководителите на научни колективи, чиито проектни предложения не отговарят на едно или повече от изискванията. Несъответствията могат да бъдат отстранени в срок до 5 дни след уведомяването. Ако несъответствията бъдат отстранени, проектното предложение се допуска до следващия етап на оценката.

Кандидат, който не отстрани допуснатото несъответствие в определения срок или не отговаря на някои от изброени критерии за административно съответствие, се изключва от втория етап на оценката и проектното предложение не се разглежда в рамките на конкретната конкурсна процедура.

В резултат на проверката за административно съответствие и допустимост временната научно-експертна комисия изготвя протокол, който съдържа:

1. списък на научноизследователските проекти, допуснати до оценяване;
2. списък на научноизследователските проекти, които не са допуснати до оценяване, и основанията и мотивите за недопускането им.

Недопуснатите кандидати се уведомяват писмено за резултатите от допускането не по-късно от 7 дни от изготвянето на протокола. В уведомлението за недопускане до оценяване се посочват основанията и мотивите за това.

Само проектни предложения, преминали успешно проверката за административно съответствие и допустимост, подлежат на по-нататъшно разглеждане и оценка.

6.2. Етап 2: Научна и техническа (финансова) оценка

Временните научно-експертни комисии организират оценяването и извършват класиране на кандидатстващите в конкурса проекти на основа на научната им оценка в изпълнение на чл. 15, ал. 2 на ЗНИИ.

Критериите за научна оценка са обособени в 6 групи, определени в чл. 25 на ЗНИИ. За всяка група е определен максимален брой точки, които отразяват степента на съответствие на проектното предложение по посочените вторични критерии.

6.2.1. Научна оценка на проектно предложение

Научната оценка се извършва от независими оценители, които се определят и осъществяват дейността си съгласно Правилника на ФНИ.

Всеки проект се разглежда и оценява от двама оценители при спазване принципите на безпристрастност, компетентност и избягване конфликт на интереси. Оценителите за съответната научна област получават достъп до административното описание на проектните предложения, допуснати до оценяване, и посочват проектите, които са компетентни да оценяват. Временната научно-експертна комисия проверява декларираната от кандидатите за оценители компетентност. Въз основа на определената компетентност съответната временна научно-експертна комисия определя чрез жребий по двама оценители за всяко проектно предложение. Освен декларацията, предвидена в Правилника на ФНИ, оценителите декларират, че няма да бъдат включени като членове на колектива на проекти, финансирани по конкурса, в който участват като оценители, или да получават заплащане по такива проекти като външни изпълнители. Членове на ИС на ФНИ и на временната научно-експертна комисия за съответната област на конкурса не могат да бъдат оценители.

В срок до две седмици оценителят изготвя индивидуална писмена рецензия (Карта за научна оценка на проектното предложение), в която дава мотивация за числовия израз на оценката по всеки от подкритериите и ги сумира за всеки критерий. Максималната стойност на оценката е 100 точки. Ако смята за необходимо, оценителят може да препоръча промени в работната програма и/или финансовия план на проекта.

Карта за научна оценка на проектно предложение

Критерии за научна оценка на проектите предложения	Максимален брой точки
1. Насоченост на изследванията в съответствие с Националната стратегия за научни изследвания	6
Фундаментални изследвания в съответствие с Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030. Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	3
Насочени фундаментални изследвания по едно или повече от обществените предизвикателства, определени в Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030. Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	3

Обосновка на оценката по критерий 1 /задължително/	
2. Актуалност и значимост на научната проблематика	20
Актуалност на проектното предложение и значимост на научните цели Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	10
Оригиналност и иновативност на научното изследване и реалистичност на предлаганата методология Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	10
Обосновка на оценката по критерий 2 /задължително/	
3. Съотносимост с регионалните, националните и европейските приоритети в областта на научните изследвания	4
Съответствие на проекта с насоките за подкрепа на научни изследвания, определени в ЗНИИ: - създаването на нови научни знания; - българската история, език, култура и национална идентичност; - насърчаване на технологичния трансфер и развитието на природните, техническите, хуманитарните и обществените науки и иновациите; - решаването на важни проблеми в областта на икономиката, образованието, селското стопанство, екологията, обществените процеси, човешките ресурси, сигурността, отбраната и здравето Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	2
Съответствие на проекта в целите на програмата Хоризонт 2020 на ЕК: върхови научни постижения, създаване на водеща индустрия и търсене на решения на обществени предизвикателства Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	2
Обосновка на оценката по критерий 3 /задължително/	
4. Качество на научните изследвания - предмет на проекта	33

<p>Оценка на работната програма</p> <p>Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/</p>	7
<p>Оценка на план за управление на проекта</p> <p>Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/</p>	3
<p>Научен опит на ръководителя на проекта в областта на проектно предложение (отчитайки значимостта на научните публикации, опит в успешни проекти)</p> <p>Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/</p>	6
<p>Научен опит на научния екип в областта на проектното предложение (отчитайки значимостта на научните публикации)</p> <p>Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/</p>	6
<p>Участие на млади учени, постдокторанти, докторанти и студенти (под 5% от колектива: 0 т., от 5 до 10% включително: 1 т.; от 10 до 17% включително: 2 т.; от 17 до 25% включително: 3 т.; над 25%: 4 т.)</p> <p>Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/</p>	4
<p>Налична научна инфраструктура и капацитет на базовата и партньорските организации</p> <p>Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/</p>	5
<p>Допустимост на предвидените дейности</p> <p>Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/</p> <p>Обосновка на оценката по критерий 4 /задължително/</p>	2
<p>5. Очаквани резултати, свързани с нови знания и практическото прилагане или решаване на социални проблеми</p>	29

<p>Принос на очакваните резултати към развитието на съответната област от науката</p> <p>Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/</p>	4
<p>Принос към решаване на проблеми, свързани с обществените предизвикателства</p> <p>Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/</p>	4
<p>Повишаване капацитета на кандидатстващата/ите организация/и и квалификацията на членовете на колектива</p> <p>Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/</p>	7
<p>План за широко разпространението на резултатите от фундаменталните научни изследвания при неизключителни и недискриминационни условия, посредством преподаване, бази данни със свободен достъп, открити публикации или софтуер с отворен код и др.</p> <p>Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/</p>	3
<p>Планирани за публикуване научни публикации в научни списания с импакт фактор/ранг, а за проекти в областта на обществените и хуманитарните науки - в статии, публикувани или приети за печат в реферирани и индексирани списания, както и в рецензирани студии или монографии.</p> <p>Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/</p>	7
<p>Потенциал за продължаване на изследванията и след приключване на проекта, вкл. участие в рамковата програма за наука и иновации на ЕС, оперативни програми и други.</p> <p>Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/</p> <p>Обосновка на оценката по критерий 5 /задължително/</p>	4
<p>6. Законосъобразност, икономичност, целесъобразност и балансираност на разходите</p>	8
<p>Допустимост на предвидените разходи</p> <p>Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/</p>	3

Реалистичност, икономичност и обоснованост на финансовия план Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/	3
Съответствие на предлаганата за закупуване апаратура с целите и очакваните резултати на предлагания проект Обосновка на оценката по подкритерия /задължително/ Обосновка на оценката по критерий 6 /задължително/	2
Обща числова оценка	100
Мотивирано заключение /задължително/ Препоръки за промяна на работната програма или финансовия план /ако е приложимо/	
Становище, дали научните изследвания, включени в проектното предложение са фундаментални (отговор „да“ ако отговорите и на двата въпроса са „да“ и отговор „не“ ако поне един от двата отговора е „не“)	Да/Не
Представлява ли изследването експериментална или теоретична дейност, предприета с основна цел за придобиване на нови знания за фундаменталните причини за явленията или наблюдаемите факти?	Да/Не
Изследването не цели каквото и да било пряко търговско приложение или използване.	Да/Не

Числовата оценка по всеки подкритерии се определя по следните показатели:

Максимална стойност: проектното предложение напълно отговаря на изискванията на подкритерия

Междинна стойност: проектното предложение частично отговаря на изискванията на подкритерия

Минимална стойност (0): проектното предложение не отговаря на изискванията на подкритерия.

Оценителите обосновават писмено оценката си по всеки от подкритериите като обосновката трябва да бъде конкретна и съответстваща с дадената числова оценка.

При поставяне на максимална оценка или нулева оценка за всеки критерий е необходима допълнителна конкретна обосновка на тази оценка.

При установяване от ВНЕК на:

- липса на обосновка;
- при несъответствие на обосновката с проектното предложение или с числовата оценка;
- при липса на числова оценка по някои от критериите;
- при грешка при сумиране на стойностите;

картата се връща на оценителя за корекция в тридневен срок. Ако картата не бъде коригирана в този срок, оценителят не получава възнаграждение за оценката и ВНЕК определя друг оценител. Членът на ВНЕК, извършил проверката на картата за научна оценка, потвърждава с подпис, че картата е попълнена коректно и съответства на проектното предложение.

Картите за научна оценка се предоставят на съответната временна научно-експертна комисия, която разглежда оценките поотделно за всяко проектно предложение като:

1. установява съответствието на определените точки с мотивите по всеки критерий и с методиката за оценка на проектите и сравнява оценките на оценителите.
2. при наличие на съответствие и при разлика между числовите оценки на оценителите от 15 или по-малко точки, формира комплексна числова оценка на проекта като средно аритметично от оценките на оценителите.
3. при разлика в индивидуалните оценки повече от 15 т. ВНЕК организира обсъждане между оценителите, при което оценителите имат възможност да променят оценките си, като представят нова карта за научна оценка на проектното предложение. Комплексната числова оценка за проектното предложение се определя като средноаритметично на получените оценки.

Временната научно-експертна комисия или Изпълнителният съвет на ФНИ не могат да променят оценките на независимите оценители. Проектни предложения, чиято обобщена числова оценка е по-ниска от 80 точки, не се включват в класирането на проектите и не могат да бъдат предложени за финансиране.

6.2.2. Техническа (финансова) оценка на проектно предложение

Независимите оценители извършват и техническа (финансова) оценка на проектните предложения, която не засяга научната оценка и класирането на проектните предложения. Тя включва и проверка и оценка на реалистичността, ефективността и допустимостта на всички предвидени дейности и разходи. В случай че в процеса на техническа (финансова) оценка оценителите установят наличието на обстоятелства (напр. включени в проектното предложение недопустими дейности, недопустими и/или нереалистични разходи, дублиране на заложили дейности и/или разходи и др.), предлагат на временната научно-експертна комисия изменение на бюджета на проектното предложение. Промените в бюджета не могат да доведат до увеличаване размера на исканото финансиране. Поради това в интерес на кандидата е да планира дейности и да представи бюджет, реалистични и ефективни от гледна точка на целта на проекта и планираните разходи.

В случай че по време на финансовата оценка се установи наличие на недопустими разходи или на разходи, които не са съпоставими с пазарните цени за аналогични активи, потвърдени от временната научно-експертна комисия, ИС на ФНИ коригира или премахва съответните разходи от бюджета на проекта.

Извън тази проверка е възможно да бъдат установени и други обстоятелства, които да изискват допълнителна пояснителна информация или документ от кандидатите относно

декларираните обстоятелства и представените документи съгласно т. 5.4 от Насоките. Допълнителни разяснения и документи от кандидатите могат да бъдат изискани от временната научно-експертна комисия като за целта ще бъде предоставян срок от 7 дни от датата на получаване на искането за предоставяне на допълнителни разяснения/документи, като денят на получаване на искането не се брой.

6.3. Класиране на кандидатстващите за финансиране проекти

Проектните предложения се класират от временната научно-експертна комисия на основа на получените числови стойности на научната оценка. В класирането се включват научноизследователските проекти, чиято обобщена или окончателна оценка надвишава прага от 80 точки от възможните 100 точки в картата за оценка. Проектните предложения се класират поотделно за всяка от области в т. 1.1 от Насоките.

При еднакви числови оценки на две или повече проектни предложения, приоритет при класирането има проектното предложение с по-висока числова оценка по критерий 4. При равенство на точките по критерий 4, приоритет при класирането има числовата оценка по критерий 5.

Всяка временна научно-експертна комисия класира проектните предложения в низходящ ред на оценката и изготвя списък на проектните предложения за финансиране в рамките на предварително определените средства в т. 2.1 от Насоките. За извършените дейности по организацията на оценяването и класирането на проектните предложения временната научно-експертна комисия изготвя доклад до Изпълнителния съвет, към който прилага класирането и списъка на проектните предложения за финансиране. Докладът се подписва от всички членове на Временната научно-експертна комисия. Всеки член на комисията има право да изрази писмено особено мнение с кратко изразена обосновка.

Изпълнителният съвет в съответствие с Правилника на Фонд „Научни изследвания“ с решение утвърждава класирането и определя проектите, които ще бъдат финансирани, както и размера на предоставеното финансиране.

Решението на Изпълнителния съвет се публикува на интернет страницата на Фонда в петдневен срок от приемането му. Към решението се прилага списък на класираните проекти, съдържащ следната информация:

1. Заглавие на проекта;
2. Базова организация и партньорски организации, ако има такива;
3. Ръководител на научния колектив;
4. Комплексната числена оценка на проекта.

За одобрените за финансиране проекти се публикува и общият размер на отпуснатото финансиране, резюме на проекта и списъка на членовете на научния колектив.

В срок от 30 работни дни след приемане на решението на Изпълнителния съвет управителят изпраща на ръководителите на научните колективи получените научни оценки, мотивите към тях и комплексната оценка на представеното от тях проектно предложение. При установяване на техническо несъответствие или несъгласие с научната оценка в срок от две седмици след получаване на научната оценка ръководителят на проектното предложение може да подаде мотивирано възражение до управителя.

Нефинансираните проектни предложения се съхраняват в архива на Фонда за срок от 5 години, считано от решението на Изпълнителен съвет за класирането в конкурсната процедура.

Финансираните проекти се съхраняват в архива на Фонда за срок от 5 години, считано от приключването на проекта.